

آشنایی با دیوان محاسبات کشور سوئیس

به کوشش: مسعود موفق
اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل
دیوان محاسبات کشور

1394

معرفی دیوان محاسبات سوئیس

مقدمه:

دیوان محاسبات سوئیس عالی‌ترین نهاد حسابرسی دولتی در این کشور است دیوان محاسبات بر اساس قانون اساسی و سایر قوانین کشور سوئیس نهادی مستقل است که به پارلمان و شورای فدرالی این کشور کمک می‌کند. قانون دیوان محاسبات سوئیس اختیارات این نهاد نظارتی را تبیین کرده است. از جمله وظایف این دیوان حسابرسی عملکرد مالی دولت فدرال، سازمان‌ها و نهادهای نیمه دولتی و سازمان‌های بین‌المللی است. دامنه رسیدگی‌های این دیوان علاوه بر رسیدگی‌های مالی و رسیدگی‌های حسابرسی رعایت رسیدگی به مفاهیم عملکردی نظیر صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی است.

دیوان محاسبات سوئیس سازمانی دولتی است که طبق قوانین بخشی از وزارت دارایی این کشور محسوب می‌شود اما این نهاد نظارتی از وزارت دارایی دستور نمی‌گیرد و مستقل عمل می‌کند این دیوان دارای 25 نفر پرسنل خانم و 70 نفر پرسنل آقا است که به انجام وظایف و امور مختلفی مشغول هستند. حسابداران رسمی، حسابداران ذیحسابان مالی، وکلا، اقتصاددانان، تحلیل‌گران علوم سیاسی، متخصصان IT، متخصصان طرح‌های عمرانی و کارشناسان صنایع به عنوان پرسنل این دیوان فعالیت می‌کنند. در سطور زیر اجمالاً اطلاعات کامل‌تری در خصوص این دیوان ارائه می‌گردد.

«تاریخچه»

دیوان محاسبات سوئیس در سال 1852 بر اساس قوانین وقت آن کشور تاسیس شد این دیوان در طول 160 سال تاریخچه خود دستخوش تحولات و رویدادهای مختلفی گردیده است به عنوان مثال در سال 1876 یعنی پس از گذشت 24 سال از تاسیس این دیوان مسئولان وقت به این نتیجه رسیدند که حسابرسی زمانی معنا پیدا خواهد کرد که گزارش‌های رسیدگی‌های مالی را در پایان سال مالی تهیه نمایند. طی دهه‌های مختلف قانون محاسبات عمومی این دیوان مورد اصلاحات قرار گرفته است.

«ساختار سازمانی»

دیوان محاسبات سوئیس بر اساس قوانین و مقررات به صورت شورای مدیران اداره می‌شود که در راس این شورا رئیس دیوان محاسبات قرار دارد. در تشکیلات این دیوان یک نفر به عنوان قائم مقام و یک نفر به عنوان معاون رئیس دیوان پیش‌بینی شده است. 3 بخش نیروهای فنی، نیروهای حقوقی و نیروهای پشتیبانی، دیوان محاسبات را در انجام وظایف خود یاری می‌رسانند. دیوان محاسبات رسیدگی‌های خود را بر اساس نوع و ماهیت سازمان‌ها و نهادهای دولتی به دو بخش حسابرسی تقسیم کرده است که یتهم‌های حسابرسی زیرنظر بخش‌های مربوطه انجام وظیفه می‌کنند. رئیس دیوان محاسبات توسط شورای فدرال یا همان وزیران به مدت شش سال به پارلمان این کشور معرفی می‌شود، پارلمان نیز پس از سنجیدن شرایط و صلاحیت شخص پیشنهاد شده وی را به سمت رئیس دیوان محاسبات منصوب می‌کند. که در حال حاضر کورت گروتر

رئیس دیوان محاسبات سوئیس می‌باشد.

«اختیارات و جایگاه قانونی»

بر اساس ماده 85 و ماده 102 قانون اساسی فدرال سوئیس، دیوان محاسبات این کشور عالی‌ترین نهاد نظارت مالی است که وظیفه دارد بر کلیه فعالیت‌های مالی کشور از لحاظ رسیدگی‌های مالی و رعایت و عملکردی نظارت نماید. این دیوان همچنین بر تهیه حساب‌های دولت فدرال نظارت داشته و به آن‌ها رسیدگی می‌کند. از جمله وظایف دیگر این دیوان ارائه نظرات مشورتی برای تهیه بودجه فدرال است. بر همین اساس کلیه سازمان‌ها و نهادهای دولت فدرال و غیرفدرال - پارلمان -

سازمان‌ها و نهادهای نیمه دولتی - شرکت‌هایی که بیش از 50 درصد سهام آن‌ها متعلق به دولت و سازمان‌های دریافت کنند. کمک از دولت مشمول حسابرسی‌های این دیوان می‌شوند.

دیوان محاسبات سوئیس نهادی غیرقضایی است و صرفاً نسبت به انجام حسابرسی مبادرت ورزیده و گزارش‌های خود را به پارلمان این کشور ارائه می‌کند این دیوان همچنین درباره مسائل مختلف مالی به دولت و پارلمان این کشور مشورت می‌دهد. همان طور که در بالا اشاره شد بر اساس قانون محاسبات عمومی سوئیس، این دیوان بخشی از وزارت دارایی است اما از این وزارت‌خانه دستور نمی‌گیرد و بودجه آن را پارلمان آن کشور مستقلاً تعیین می‌نماید به علاوه این دیوان در استخدام نیروهای مورد نیاز خود و استفاده از خدمات کارشناسان برون سازمانی مستقل است.

بر اساس قوانین، دیوان محاسبات مجاز است به کلیه اسناد مالی کشور دسترسی داشته باشد این دسترسی موجب شده است تا علاوه بر تقویت شفافیت در فعالیت‌های دولتی اعتماد به دولت و نهادهای دولتی تقویت گردد، شایان ذکر است که بر اساس قانون اساسی فدرال سوئیس هر شهروند سوئیس مجاز به دسترسی اسناد و اطلاعات دولتی است مگر آن که افشای آن‌ها برخلاف منافع ملی و منافع شخصی افراد یا شرکت‌های خصوصی باشد.

«گزارش‌های مردمی به دیوان»

از ویژگی‌های دیوان محاسبات سوئیس ارائه گزارش‌های مردمی به دیوان محاسبات در خصوص تخلفات سازمان‌ها و نهادها و سوء استفاده مدیران از اختیارات قانونی در حوزه‌های مالی می‌باشد. این گزارش‌ها عمدتاً به صورت محرمانه و یا با نام از طرف افراد در زمینه فساد مالی در بخش دولتی به دیوان ارسال می‌گردد. دیوان محاسبات برای دریافت این‌گونه گزارش‌ها، ایمیل، تلفن و دورنگار خاصی را اختصاص داده است که افراد می‌توانند از آن طریق گزارش‌های خود را ارسال کنند. همچنین نگارش نامه‌های بدون نام نیز از جمله روش‌هایی است که شهروندان سوئیس برای ارائه گزارش استفاده می‌کنند. دیوان محاسبات سوئیس ضمن محرمانه نگه داشتن این‌گونه اطلاعات و خودداری از فاش کردن نام فاش کردن نام افراد به تحقیق و تفحص درباره موضوعات می‌پردازد که در صورت بروز جرایم کیفری موضوع به قوه قضائیه ارجاع داده می‌شود. دیوان محاسبات چنان‌چه درباره موضوعی نیاز به اطلاعات کاملتری داشته باشد با شهروند مورد نظر در صورت امکان تماس می‌گیرد.

«سیاست‌های کاری دیوان و انجام حسابرسی‌ها»

سیاست‌های کاری دیوان محاسبات سوئیس در 3 حوزه متمرکز می‌شود: 1- نظارت دقیق بر درآمدها و هزینه‌های دولت به نحوی که این‌گونه هزینه‌ها و درآمدها مستند شده باشند و مطابق قوانین و مقررات مالی انجام شده باشند نکته دیگری که دیوان محاسبات سوئیس بر آن تاکید زیادی دارد اقتصادی بودن درآمدها و هزینه‌های دولت است. 2- تاکید بر انجام حسابرسی کل هزینه‌های کشور که سالیانه بالغ بر 50 میلیارد فرانک سوئیس می‌شود. این دیوان در رسیدگی‌های خود هم به شکل و هم به محتوای حساب‌ها و هزینه‌ها توجه دارد. 3- سیاست دیگر این دیوان انجام حسابرسی‌ها و رسیدگی‌های خاص مطابق با نیازهای روز کشور و جهان می‌باشد که از جمله این گونه فعالیت‌ها می‌توان به انجام حسابرسی‌های عملکردی – حسابرسی IT و حسابرسی طرح‌های عمرانی اشاره کرد.

این دیوان در حال حاضر در محدوده کنفدراسیون سوئیس به انجام 10 حسابرسی جامع و در حوزه سازمان‌ها و نهادهای دولتی و وزارت‌خانه‌ها به انجام 120 مورد حسابرسی معمولی و 70 مورد حسابرسی خاصی (در حوزه‌های مدیریت دولتی، پروژه‌های عمرانی، خریدهای دولتی، حسابرسی‌های IT و عملکرد) می‌پردازد. به علاوه این دیوان سالیانه 50 مورد حسابرسی در سازمان‌ها و نهادهای نیمه دولتی در طی عملکرد دولت فدرال می‌پردازد.

این دیوان از حسابرسی سازمان‌های دولتی غافل نمی‌شود و در این خصوص نیز 10 مورد حسابرسی صورت می‌گیرد. افزون بر این دیوان محاسبات سوئیس با تعداد حدود 90 نفر پرسنل می‌تواند رسیدگی‌های چند صد میلیونی (فرانک سوئیس) را انجام دهد. ماهیت کار این دیوان، اثرات پیشگیری دارد که اندازه‌گیری و ارزش گذاری این موضوع کار ساده‌ای نیست.